

JOAN ROURA

Convidat a la Sinagoga

"Rak Xas lo!" ("Només no al Xas!"), cridaven a ple pulmó les desenes de milers d'israelians congregats dimarts a la matinada a la plaça de Yitshaq Rabin de Tel-Aviv per celebrar l'àmplia victòria del laborista Ehud Barak. Barak els repetia que volia ser el primer ministre de tots, dels laics i dels religiosos, dels conservadors i dels progressistes, però la gent només li contestava "Rak Xas lo!" Davant Barak hi havia l'Israel que tant ens agrada de veure: gent europea, blanca, laica, moderna i progressista. Fins i tot s'hi veien desenes de banderes de la gairebé clandestina comunitat gai israeliana, i alguns àrabs comunistes esperançats que, finalment, el seu país pugui fer una pau definitiva amb els seus germans dels territoris ocupats.

Però, a menys d'un quilòmetre de distància, en un hotel també cèntric de la mateixa ciutat, una altra gent igualment exultant, però tots homes, morens i barbuts, celebraven un èxit encara més ampli. El Xas, un partit –millor dit, un moviment– fonamentalista sefardita, representant dels jueus d'origen espanyol i sobretot dels països àrabs, acabava d'aconseguir més de 400.000 vots (13% del total) i incrementava en un 70% el nombre de diputats, fins a disset, només dos per sota del partit governamental sortint, el Likud.

S'acabava de confirmar la tendència iniciada a les eleccions del 1996. Els israelians havien fet un vot ideològic a l'hora d'escollir el primer ministre i s'havien inclinat cap a l'esquerra, en favor de Barak per un 56% contra el 44% obtingut pel conservador Netanyahu; però, pel que feia als diputats, havien optat pel vot comunitari, pel gregarisme, pels interessos immediats. Resultat: la quinzena Knesset serà el parlament més disgregat de la història d'Israel, amb 15 partits que es repartiran 120 escons. Havien guanyat les esquerres, però els religiosos quedaven gairebé empatats amb els conservadors com a segon

i tercer bloc. El quart era la macedònia de partits de centre.

La fragmentació és tan equilibrada que Barak no podria formar majoria només amb les esquerres (36 escons) i els aliats naturals del centre (21), perquè dependria d'un acord amb els partits àrabs (10 escons) i aquesta majoria no tindria prou consens social a Israel per fer les concessions que seran necessàries en les negociacions finals amb els palestins. Barak haurà de triar, doncs, entre pactar amb una part de la dreta (31 escons) o dels religiosos (22 escons). I aquí hi ha el dilema. On trobarà més coixí social per donar pas a un estat palestí?, entre una dreta generalment intransigent, partidària dels assentaments i dels colons i ara derrotada i decapitada després de la dimissió de Netanyahu, o amb un Xas reforçat, representant de la comunitat més nombrosa d'Israel, que manté una posició moderada en relació amb el procés de pau?

"Ehud Barak necessita un gran consens per complir el programa de pau i els electors l'aboquen a buscar-lo amb els religiosos."

Shlomo Ben Ami, número 4 de la candidatura laborista, i ell mateix sefardita nascut a Tànger, va indicar el camí a Barak l'endemà mateix dels comicis: "Hem d'aprendre dels errors del passat. No podem continuar deixant al

marge la comunitat més important d'Israel i la força política amb més creixement". Ni a Barak, ni al procés de pau, no li convé de formar un front laic contra els religiosos. Es tractaria, en primer lloc, d'una coalició desideologitzada entre dretes i esquerres que mantenen posicions oposades sobre la pau. Però, a més, els fonamentalistes podrien ser més perillosos fora el govern, on explotarien la seva marginació i posarien, sens dubte, un nou accent al seu missatge i s'oposarien a les concessions del procés de pau. Seria una plataforma perfecta perquè es reforcessin i probablement sortirien dels pròxims comicis essent la principal força de l'oposició. L'altre Israel –els sefardites– ha convidat Barak a la sinagoga i, si més no, haurà d'escoltar què li diuen els rabbins del Xas.